

PERSBERICHT

Links:

[NBB.Stat](#)

[Algemene informatie](#)

Maandelijke conjunctuurenquête bij de bedrijven – augustus 2024

Weinig verandering in het ondernemersvertrouwen in augustus

- De conjunctuurbarometer toont de laatste maanden weinig schommelingen, met deze maand een lichte daling in het ondernemersvertrouwen.
- Voor de derde maand op rij verslechterde het ondernemingsklimaat in de verwerkende nijverheid. Daarentegen nam het ondernemersvertrouwen in de handel aanzienlijk toe en, voor de tweede maand op rij, ook in de bouwnijverheid. In de dienstverlening aan bedrijven bleef de conjunctuursituatie vrijwel stabiel.

In de verwerkende nijverheid is de nieuwe verzwakking voornamelijk toe te schrijven aan een forse verslechtering van de werkgelegenheidsvooruitzichten, en in mindere mate aan een daling van de vraagvooruitzichten.

In de dienstverlening werd een negatievere beoordeling van het huidige activiteitsniveau ruim gecompenseerd door veel gunstigere vooruitzichten op dat gebied. Toch zijn de ondernemers in deze sector pessimistischer gestemd over het toekomstige verloop van de algemene marktvraag.

In de bouwnijverheid stijgt het ondernemersvertrouwen. Het materieel werd intensiever gebruikt, het orderbestand groeide verder aan en het niveau ervan werd positiever beoordeeld. Maar ook hier verwachten de bedrijfsleiders dat de vraag de komende drie maanden zal afnemen.

Ten slotte is de aanzienlijke stijging van de indicator in de handel toe te schrijven aan een duidelijke opwaartse herziening van de vraagvooruitzichten en nog meer van de prognoses over de bestellingen bij de leveranciers.

De algemene synthetische afgevlakte curve, die de onderliggende conjuncturele tendens weergeeft, bereikte een keerpunt en geeft voor het eerst in zeven maanden een lichte daling te zien.

Conjunctuurindicatoren

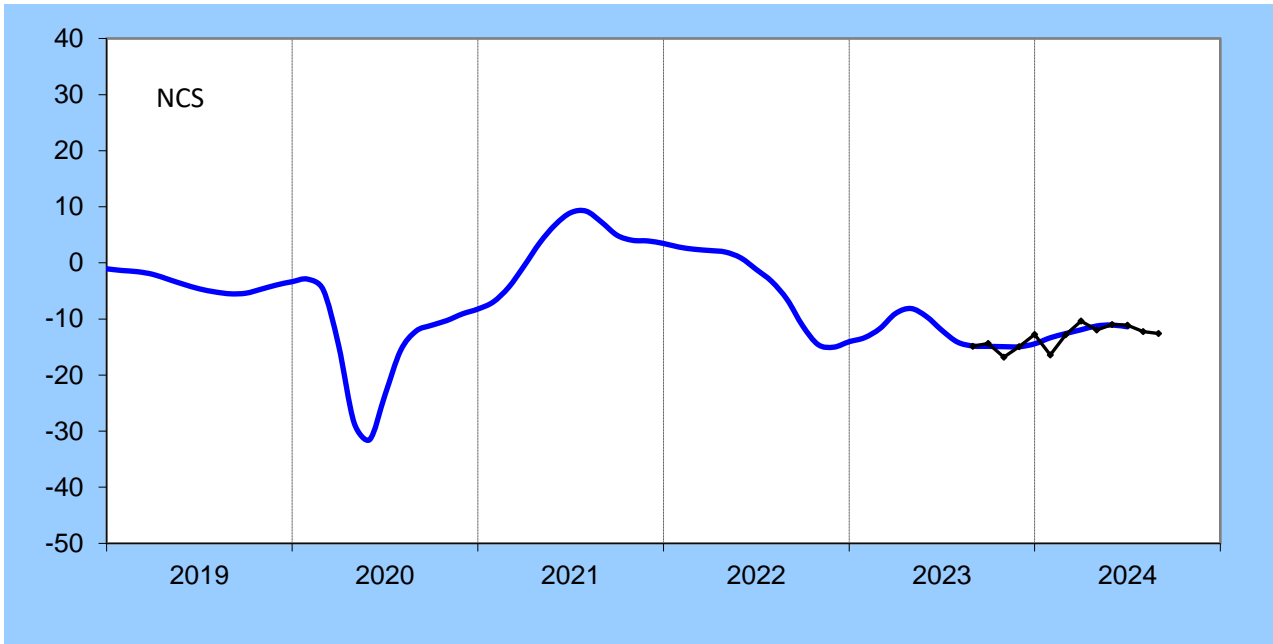
	Synthetische brutocurve			Synthetische afgevlakte curve ¹
	Juli 2024	Augustus 2024	Verandering in punten	Verandering in punten
Verwerkende nijverheid	-14,9	-16,5	-1,6	0,9
Dienstverlening aan bedrijven	0,0	0,4	0,4	-1,7
Bouwnijverheid	-9,6	-7,5	2,1	0,3
Handel	-22,2	-16,6	5,6	-0,1
Algemene synthetische curve	-12,3	-12,6	-0,3	-0,3

¹ Ten opzichte van de brutocurve vertoont de afgevlakte curve een vertraging van twee maanden voor de algemene curve en van vier maanden voor de bedrijfstakken. Dit betekent dat de algemene afgevlakte indicator beter de recente ontwikkelingen weerspiegelt dan de afgevlakte indicatoren per bedrijfstak.

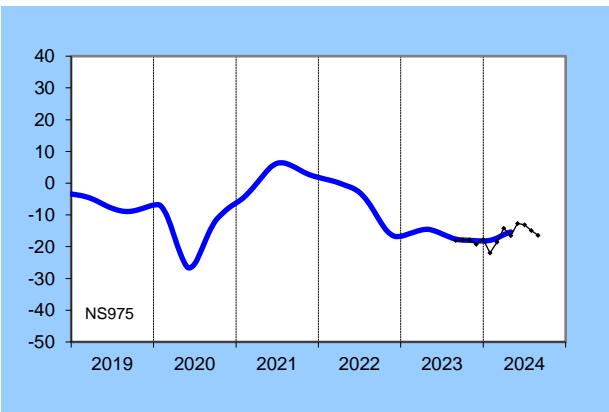
Bron: NBB.

GRAFIEK 1 - SYNTHETISCHE CURVEN

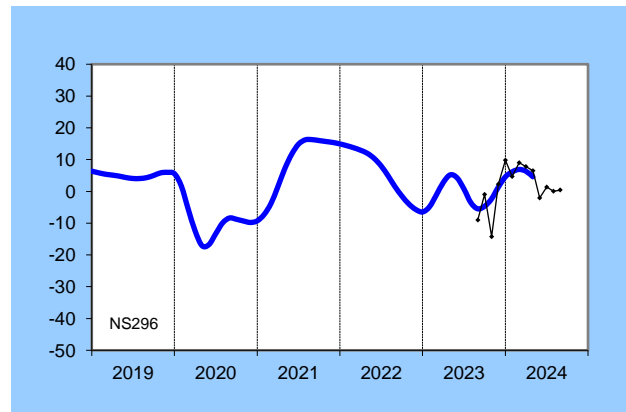
ALGEMENE SYNTHETISCHE CURVE

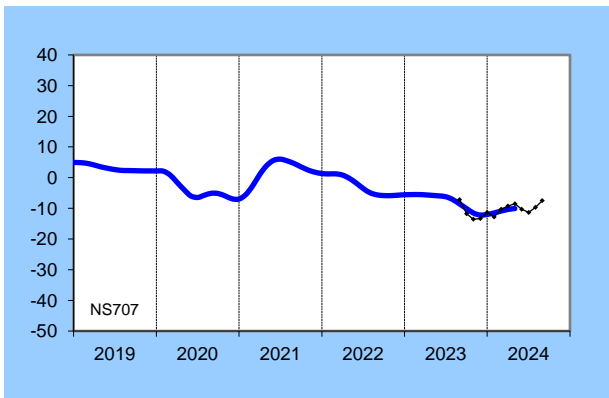
VERWERKENDE NIJVERHEID

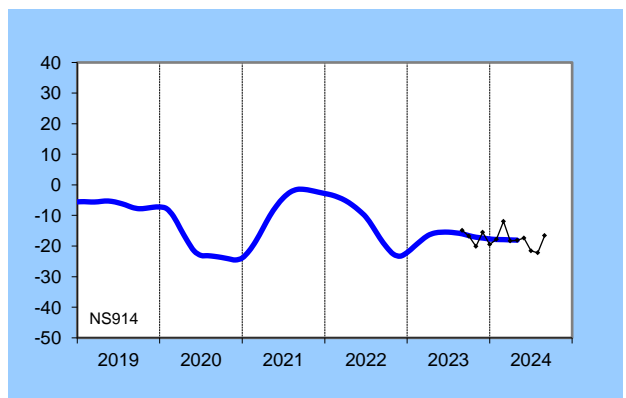
DIENSTVERLENING AAN BEDRIJVEN

BOUWNIJVERHEID

HANDEL

— Seizoengezuiverde en afgevlakte reeks
Bron: NBB

◆—◆ Seizoengezuiverde reeks

SYNTHETISCHE CURVEN EN ONDERLIGGENDE COMPONENTEN

TABEL 1

Seizoengezuiverde saldi van de antwoorden "stijging" of "hoger dan normaal" (+) en "daling" of "lager dan normaal" (-).	Sinds 1990			Bruto reeks				Afgevlakte reeks			
	Min. ¹	Max. ¹	Avg. ²	mei	jun.	jul.	aug.	mrt.	apr.	mei	jun.
Algemene synthetische curve	-36,1	+10,1	-5,4	-11,0	-11,1	-12,3	-12,6	-11,9	-11,2	-11,1	-11,4
Curve verwerkende nijverheid	-36,0	+10,0	-8,8	-12,7	-13,1	-14,9	-16,5	-16,2	-15,3	.	.
Beoordeling gezamenlijke orderpositie	-57,7	+10,0	-19,7	-32,1	-32,9	-37,3	-36,4	-39,0	-38,3	.	.
Beoordeling peil van de voorraden ³	-19,0	+25,0	+4,9	+0,4	+1,7	+5,3	+3,9	+0,9	+0,8	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	-41,4	+11,5	-7,2	-8,1	-3,2	-6,2	-13,7	-11,4	-10,1	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-37,9	+15,0	-3,5	-10,1	-14,8	-11,0	-11,9	-14,1	-13,5	.	.
Curve dienstverlening aan bedrijven	-62,1	+34,0	+8,8	-2,1	+1,4	+0,0	+0,4	+6,3	+4,6	.	.
Beoordeling uitgeoefende activiteit	-71,6	+20,0	-6,7	-3,2	-0,2	-3,3	-10,0	-4,3	-4,1	.	.
Vooruitzichten activiteit	-70,7	+47,0	+20,8	+0,5	+4,6	+0,9	+10,4	+16,5	+13,1	.	.
Vooruitzichten van de marktvraag	-59,9	+44,0	+12,4	-3,6	-0,2	+2,4	+0,7	+8,2	+6,3	.	.
Curve bouw	-24,3	+24,3	-3,5	-10,3	-11,4	-9,6	-7,5	-10,4	-10,1	.	.
Verloop orderbestand	-30,1	+33,0	-0,3	-6,3	-10,5	-5,4	-0,5	-6,8	-6,1	.	.
Verloop ingeschakeld materieel	-38,4	+24,0	+1,5	-6,6	-1,1	+0,2	+4,7	-5,6	-4,7	.	.
Beoordeling orderbestand	-50,0	+30,0	-14,3	-15,4	-18,3	-19,6	-18,2	-10,5	-12,4	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-26,0	+18,0	-0,9	-13,0	-15,6	-13,8	-15,9	-17,8	-16,4	.	.
Curve handel	-41,8	+16,0	-4,0	-17,4	-21,5	-22,2	-16,6	-18,0	-18,1	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	-33,0	+18,0	+0,8	-2,3	-12,9	-4,3	-9,2	-8,8	-7,7	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-56,0	+29,0	-3,6	-28,5	-26,5	-30,3	-20,4	-22,7	-24,7	.	.
Vooruitzichten bestellingen bij leveranciers	-40,1	+15,0	-9,1	-21,4	-25,2	-32,0	-20,2	-22,5	-22,4	.	.

¹ Minimum en maximum van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot de beschouwde maand.

² Gemiddelde van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot eind 2023.

³ Een positief, respectievelijk negatief saldo, betekent dat de voorraden volgens het oordeel van de bedrijfsleiders respectievelijk hoger, lager dan normaal voor het seizoen beoordeeld worden. Bij de berekening van de synthetische curven wordt het teken van deze indicator daarom geïnverteerd.

OVERIGE INDICATOREN VAN HET CONJUNCTUURONDERZOEK

TABEL 2

Seizoengezuiverde saldi van de antwoorden "stijging" of "hoger dan normaal" (+) en "daling" of "lager dan normaal" (-).	Sinds 1990			Bruto reeks				Afgevlakte reeks			
	Min. ¹	Max. ¹	Avg. ²	2024				2024			
				mei	jun.	jul.	aug.	mrt.	apr.	mei	jun.
Verwerkende nijverheid											
Verloop productietempo	- 53,0	+ 20,0	- 1,2	- 3,2	- 2,0	- 1,3	- 1,4	- 7,0	- 5,3	.	.
Verloop binnenlandse bestellingen	- 48,7	+ 16,0	- 7,7	- 6,7	- 19,0	- 19,9	- 5,9	- 10,4	- 9,7	.	.
Verloop buitenlandse bestellingen	- 56,3	+ 30,0	- 2,8	- 0,2	- 4,6	- 3,5	- 3,0	- 11,5	- 8,9	.	.
Beoordeling buitenlandse orderpositie	- 61,0	+ 10,0	- 20,5	- 30,6	- 30,8	- 33,1	- 35,3	- 40,5	- 37,8	.	.
Verloop van de prijzen	- 21,0	+ 34,3	+ 0,2	- 3,5	- 3,3	+ 0,6	+ 1,3	- 5,0	- 4,2	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 24,0	+ 54,2	+ 4,3	+ 3,4	+ 7,3	+ 7,3	+ 5,4	- 0,9	+ 1,1	.	.
Bezettingsgraad productievermogen											
(in procenten van het totale productievermogen)	70,1	84,6	79,5	-	-	74,2	-				
Bron: driemaandelijke enquête naar het productievermogen											
Dienstverlening aan bedrijven											
Verloop van de activiteit	- 73,0	+ 37,0	+ 9,2	+ 15,6	+ 7,7	- 2,0	+ 15,7	+ 7,2	+ 7,7	.	.
Verloop van de werkgelegenheid	- 49,4	+ 34,0	+ 6,4	+ 9,2	+ 6,5	- 5,2	- 1,4	+ 3,8	+ 2,4	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	- 35,0	+ 48,0	+ 17,8	+ 17,3	+ 10,6	+ 13,9	+ 11,8	+ 18,1	+ 17,2	.	.
Verloop van de prijzen	- 15,8	+ 25,6	+ 2,4	+ 7,7	- 0,9	+ 6,4	+ 0,8	+ 2,6	+ 2,7	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 13,0	+ 46,9	+ 8,3	+ 13,5	+ 16,3	+ 11,4	+ 16,9	+ 15,9	+ 15,4	.	.
Bouw											
Verloop van de activiteit	- 66,6	+ 34,7	- 1,7	- 4,8	- 5,6	+ 0,4	+ 4,3	- 5,1	- 5,0	.	.
Verloop van de werkgelegenheid	- 27,0	+ 22,0	- 3,0	+ 3,4	- 9,5	- 5,2	- 4,1	+ 0,6	+ 0,2	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	- 31,0	+ 30,0	+ 1,1	- 0,0	+ 1,3	- 2,2	- 7,4	- 1,5	- 0,9	.	.
Verloop van de prijzen	- 27,1	+ 52,8	- 1,5	+ 1,7	- 1,3	- 1,0	- 1,5	+ 1,5	+ 0,6	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 20,6	+ 64,0	+ 4,3	+ 7,9	- 1,8	- 4,3	+ 1,9	+ 6,3	+ 6,1	.	.
Handel											
Verloop van de omzet	- 50,1	+ 43,0	- 1,8	- 20,2	- 25,1	- 27,7	+ 6,2	- 6,4	- 11,9	.	.
Beoordeling omzetverloop	- 50,0	+ 28,0	- 8,6	- 22,6	- 28,2	- 44,9	- 26,0	- 20,7	- 22,9	.	.
Beoordeling peil van de voorraden ³	- 17,1	+ 38,1	+ 11,0	+ 24,9	+ 18,5	+ 19,8	+ 15,8	+ 24,4	+ 24,4	.	.
Verloop van de prijzen	- 23,5	+ 55,3	+ 0,6	- 1,9	- 8,3	+ 2,3	+ 9,5	+ 3,2	+ 2,4	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 14,2	+ 69,5	+ 7,8	+ 21,0	+ 12,0	+ 11,4	+ 12,8	+ 12,9	+ 13,1	.	.

¹ Minimum en maximum van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot de beschouwde maand.

² Gemiddelde van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot eind 2023.

³ Een positief, respectievelijk negatief saldo, betekent dat de voorraden volgens het oordeel van de bedrijfsleiders respectievelijk hoger, lager dan normaal voor het seizoen beoordeeld worden.

Trimestriële enquête bij de ondernemingen naar de kredietvoorwaarden – juli 2024

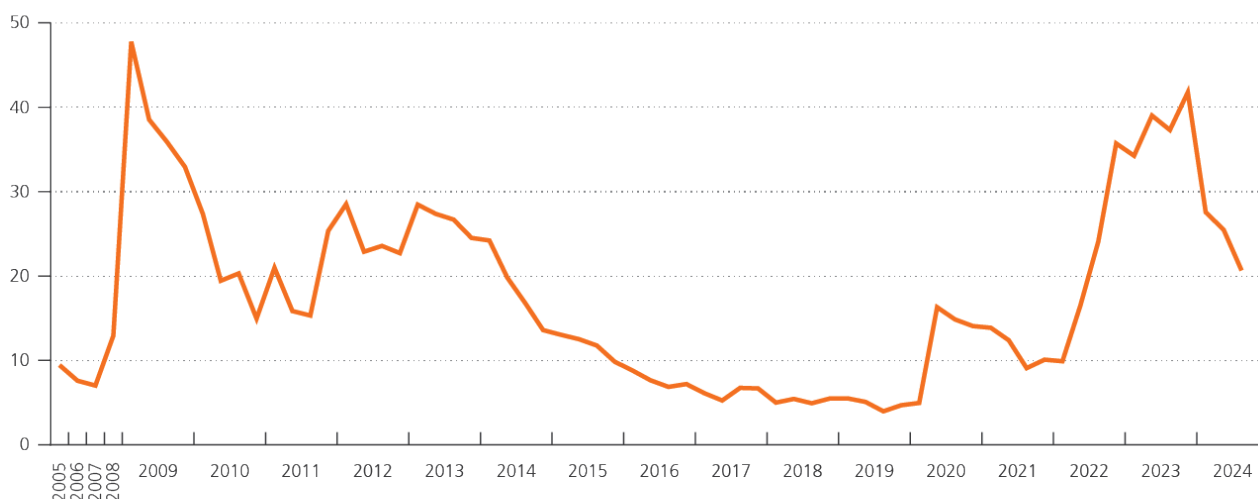
Kredietvoorwaarden verder versoepeld in juli volgens de ondernemingen

De algemene voorwaarden voor de toegang tot bankkredieten zijn voor het derde kwartaal op rij versoepeld. Dat blijkt uit de kwartaalenquête van juli 2024, waarin werd nagegaan hoe de ondernemingen de kredietvoorwaarden beoordelen. Het percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert (algemene indicator voor de perceptie van de kredietbelemmering) daalde van 25,5 % in april tot 20,7 % in juli.

De resultaten per bedrijfstak wijzen erop dat de kredietvoorwaarden in alle sectoren als minder belemmerend werden beschouwd. De versoepeling was het duidelijkst in de verwerkende nijverheid (van 24,9 % tot 18,4 %), gevolgd door de diensten aan bedrijven (van 26,2 % tot 23,3 %) en de bouwnijverheid (van 26,1 % tot 24,8 %).

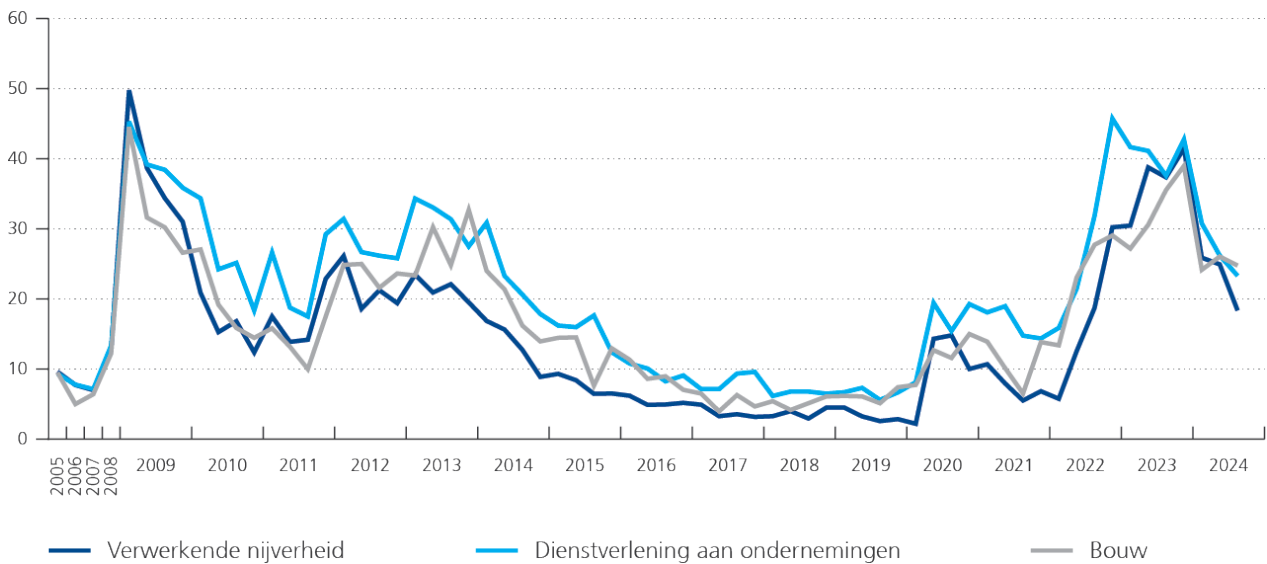
Uit de resultaten per ondernemingsgrootte blijkt dat in alle ondernemingscategorieën de kredietvoorwaarden versoepeld zijn, met uitzondering van de grote ondernemingen (250 tot 499 werknemers), waar de perceptie over kredietbelemmering licht is toegenomen.

Grafiek 2 – Perceptie van de kredietbelemmering¹ - Gezamenlijke indicator

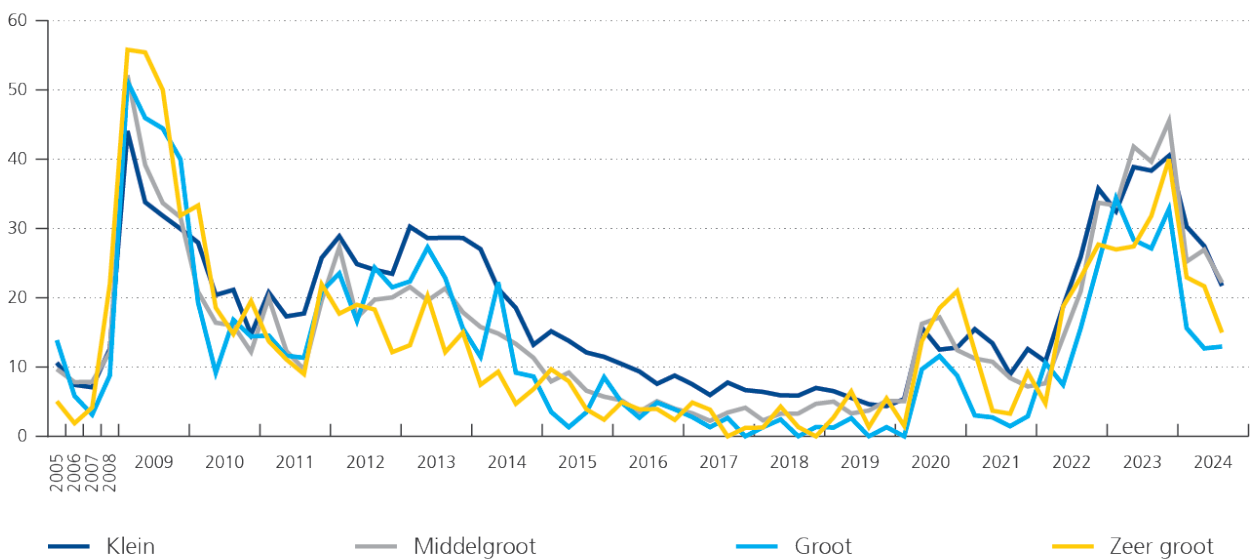
Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

Grafiek 3 – Perceptie van de kredietbelemmering¹ - Opsplitsing naar bedrijfstak

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

Grafiek 4 – Perceptie van de kredietbelemmering¹ - Opsplitsing naar ondernemingsgrootte²

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

² Klein = 1-49 werknemers ; middelgroot = 50-249 werknemers ; groot = 250-499 werknemers ; zeer groot = 500 werknemers of meer.

TABEL 3 INDICATOR INZAKE DE PERCEPTIE VAN DE KREDIETBELEMMERING¹

	07-2023	10-2023	01-2024	04-2024	07-2024
Gezamenlijke indicator ²	37,3	41,8	27,6	25,5	20,7
Naar bedrijfstak					
Verwerkende nijverheid	37,4	41,5	25,9	24,9	18,4
Diensten aan bedrijven	37,6	42,8	30,8	26,2	23,3
Bouwnijverheid	35,5	39,0	24,2	26,1	24,8
Naar ondernemingsgrootte ³					
Klein	38,4	40,5	30,3	27,5	21,8
Middelgroot	39,7	45,5	25,2	26,9	22,2
Groot	27,1	32,8	15,6	12,7	13,0
Zeer groot	31,8	40,0	23,0	21,7	15,0

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

² Gewogen gemiddelde van de verwerkende nijverheid, de diensten aan bedrijven en de bouwnijverheid (criterium voor weging: uitstaande schulden bij kredietinstellingen). Binnen de bedrijfstakken worden de antwoorden van de bedrijven evenwel ongewogen berekend.

³ Klein: 1-49 werknemers ; middelgroot: 50-249 werknemers ; groot: 250-499 werknemers ; zeer groot: 500 werknemers of meer.

Methodologie inzake de « perceptie van de kredietbelemmering » door de ondernemingen

De Nationale Bank van België (NBB) publiceert een indicator in het kader van de kwartaalenquête naar de kredietvoorwaarden die ze bij de ondernemingen houdt. Die indicator van de « perceptie van de kredietbelemmering » weerspiegelt welk percentage van de ondernemingen de huidige kredietvoorwaarden ongunstig interpreteert.

Die indicator blijkt, wat zijn statistische eigenschappen betreft, interessanter te zijn dan een indicator die het percentage gunstige interpretaties of het verschil tussen de gunstige en de ongunstige appreciaties zou weergeven. Hij is bovendien eenvoudig interpreteerbaar, aangezien de stijging (daling) ervan betekent dat de ondernemingen oordelen dat de kredietvoorwaarden strenger (soepeler) worden.

De door de NBB samengestelde indicator van de perceptie van de kredietbelemmering is sinds januari 2009¹ driemaandelijks beschikbaar.

¹ De resultaten van de driemaandelijks enquête naar de kredietvoorwaarden, uitgevoerd bij ondernemingen, worden tevens opgenomen en becommentarieerd in het driemaandelijks communiqué van het Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen en dit samen met de Belgische resultaten van de ESCB-Bank Lending Survey (https://www.nbb.be/doc/dq/bls/nl/bls_home.htm).